

tiv prirodnih nepogoda, bajanja protiv štetočina, za lov, protiv lopova i na dječje basme. Osim uvodne studije, tekstova basmi, napomena i komentara, knjiga sadrži i bibliografiju narodnih bajanja, rječnik manje poznatih riječi i grupa riječi, registar i sažetke na ruskom i engleskom jeziku.

Ivan Lozica

Slavjanskij i balkanskij folklor. Obrjad, tekst. Redakcionnaja kolegija: **L. N. Vinogradova, Ju. I. Smirnov, N. I. Tolstoj.** »Nauka«, Moskva 1981, 280 str.

Riječ je o redovnom izdanju Instituta za slavistiku i balkanologiju Akademije nauka SSSR. Knjiga je posvećena odnosu folklornih tekstova i obreda, a posebno se bavi onim folklornim oblicima koji nastavljaju najstarije slavenske tradicije, često upućuju na indoevropsko podrijetlo i sadrže pretkršćanske elemente. U tome se posebno ističu tzv. sitni oblici folklor.

Knjiga sadrži osam radova. J. I. Smirnov piše o tendenciji komparativnih istraživanja folklor, L. N. Vinogradova daje zapadno-istočno-slavenske paralele djevojačkih gatanja o udaji unutar godišnjeg ciklusa običaja. U petom nastavku bilježaka o slavenskoj religiji N. I. i S. M. Tolstoj bave se zaštitom od tuče u dragačevskom i drugim srpskim krajevima. A. V. Gura piše o lasici (*Mustela nivalis*) u slavenskom folkloru. O. A. Ternovskaja opisuje narodne predodžbe o kukcima, L. G. Barag obrađuje istočno-slavenske i druge priče o borbi na mostu (AaTh 300 A), a N. L. Ručkina piše o geneškim vezama akritskog epa i kleftskih pjesama. Drugi tekst J. I. Smirnova u ovoj knjizi, o epici Polesja, nastao je na temelju novijih istraživanja (1975. godine).

Zbornik je zamišljen kao folkloristički prilog proučavanju stare sla-

venske duhovne kulture, kao pomoć historiografiji i arheologiji u istraživanju slavenske etnogeneze i u tom je smislu vrlo informativan.

Ivan Lozica

Tvrtko Kulenović, Pozorište Azije. Prolog, velika edicija, Zagreb 1983, 232 str.

Pročitavši u sadržaju naslove poglavlja o kojima će u knjizi biti riječi ostajemo iznenađeni njihovim rasponom. Od Uvoda u kojem je riječ o duhu Azije preko Pregleda u kojem je riječ o onom što nam nago-vještava naslov knjige do **Problema i poređenja** koji se osvrću na teorije o postanku kazališta, na tragediju i njezin izostanak u azijskim tradicijama, na glazbu, na azijske utjecaje u zapadnom kazalištu te na kraju na estetiku recepcije očekivali smo dosljednost i ujednačenost u izvođenju teme. Ali »... bogatstvu oblika, boja, zvukova azijskog pozorišta, ... više bi odgovarao jedan slobodniji esejistički tretman nego stroga naučna interpretacija... Stoga, ovaj pregled pristupom temi nije istorijski i hronološki, nego opet, kao i u ranijoj knjizi, teorijski i estetički, ali je po načinu na koji se ostvaruje slobodnije esejistički, a po odnosu prema građi više subjektivan« (str. 7).

Tako knjiga nije postavljena problemski a niti znanstveno što bi pretpostavljalo kako dosljednost i ujednačenost metode tako i stručnost i dobro poznavanje predmeta s ciljem barem korektne deskripcije. Kako je nešto od toga izostalo, možemo reći da je upravo ta metodologija lišena metode dopustila autoru »licentiju poeticu« koja se na žalost ne temelji na građi čak ni subjektivno, nego se temelji na proizvoljnom povezivanju autorovih uvida u predmet o kojem je riječ.

No pođimo redom!

Poglavlje **Duh Azije** počinje podnaslovom **Srce i mozak** kojim se želi upozoriti na već svima dobro poz-